

L Ö G

um verðlag.

Ráðuneyti Íslands, handhafi konungsvalds,

Gjörir kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og vér staðfest þau:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að ákveða, að annaðhvort útsöluverð eða verzlunar-álagning í umboðssölu, heildsölu og smásölu á tilteknum vörutegundum, eða hvorttveggja, megi ekki vera hærra en verðlagsnefnd ákveður. Ríkisstjórninni er ennfremur heimilt, að fengnum tillögum verðlagsnefndar, að setja almennar reglur eða ákvæði um verðlag og álagningu. Heimild þessi tekur einnig til taxta á viðgerðum, smíði, saumaskap o. s. frv., í sambandi við álagningu á efnivörur og vinnulaun.

Undanþegnar hér frá eru þær vörutegundir, sem verðlagðar eru samkvæmt sérstökum lögum, ennfremur allar vörur, sem seldar eru úr landi.

2. gr.

Verðlagsnefnd skal skipuð 5 mönnum og 5 til vara, 1 tilnefndum af Alþýðusambandi Íslands, 1 af Landssambandi iðnaðarmanna, 1 af Sambandi ísl. samvinnufélaga, 1 af Verzlunarráði Íslands og 1 skipuðum af ríkisstjórninni án tilnefningar, og sé hann formaður nefndarinnar. Ef einhver þeirra aðila, sem ætlað er að tilnefna mann í nefndina, notar ekki rétt sinn til þess, skipar ráðherra mann í nefndina í hans stað.

Varamenn skulu skipaðir á sama hátt og aðalmenn.

3. gr.

Hlutverk verðlagsnefndar er að hafa eftirlit með verðlagi í landinu og setja verðlagsákvæði samkvæmt 1. gr., ef nefndin telur það æskilegt.

Ríkisstjórnin getur, samkvæmt tilnefningu bæjar- eða sveitarstjórna, skipað eftirlitsnefndir á hinum einstöku verzlunarstöðum, verðlagsnefnd til aðstoðar.

4. gr.

Verðlagsnefnd skal heimilt að skipta landinu í verðlagssvæði, ef henni þykir ástæða til.

5. gr.

Nefndin hefir vald til þess að heimta innan tiltekins tíma upplýsingar bæði frá opinberum stofnunum, embættis- og sýslunarmönnum, svo og einstökum mönnum og fyrirtækjum um innkaupsverð, útsöluverð, framleiðslukostnað og dreifingarkostnað á vörum, svo og hverjar þær upplýsingar, er hún telur nauðsynlegar til þess að byggja ákvarðanir sínar á.

6. gr.

Allar ákvarðanir sínar um hámarksverð, hámarksálagningu eða um aðrar verðlagsreglur eða ákvæði skal verðlagsnefnd þegar í stað tilkynna ráðherra, sem sér um birtingu þeirra. Skulu ákvarðanir nefndarinnar koma í gildi jafnskjótt og þær hafa verið birtar og gilda þar til öðruvísi verður ákveðið. Birting verðlagsákvæða skal framkvæmd, eftir því sem hagkvæmast þykir, annaðhvort með opinberri auglýsingu eða með bréflægi tilkynningu til þeirra, sem þeim eiga að lúta.

7. gr.

118

Sala á vörum milli verzlana innbyrðis (keðjuverzlun) umfram það, sem almennt tíðkast í hverri verzlunargrein, er hönnuð, nema slík verzlun sé gerð án álagningar.

2. júlí

8. gr.

Sá, sem hækkar verð á vörum eða í viðskiptum, sem fallið geta undir ákvæði laga þessara, skal, hvenær sem þess er óskað af verðlagsnefnd eða eftirlitsmönnum, vera skyldur til að færa sönnur á, að hækkunin brjóti ekki í bág við ákvæði laganna.

9. gr.

Bannað er að halda vörum, sem keyptar eru eða tilbúnar til sölu, úr umferð, í þeim tilgangi að fá á þeim hærri verzlunarágóða en venjulegur var á þeim tíma, sem þær hefðu að öllu venjulegu átt að seljast.

10. gr.

Verðlagsnefnd getur ákveðið, að samþykktir eða ákvarðanir félaga eða einstakra fyrirtækja um hækkun verðs skuli, ef hækkunin telst að hafa mikla þýðingu að því er snertir verðlag á einni eða fleiri vörutegundum um land allt eða í einstökum héruðum, verða að tilkynnast verðlagsnefnd áður en hækkunin kemur til framkvæmda. Verðhækkunin má ekki, nema verðlagsnefnd undir sérstökum kringumstæðum heimili það, koma til framkvæmda fyrr en 4 dögum eftir að verðlagsnefnd var tilkynnt, að verðhækkunin hefði verið fyrirhuguð.

Ef verðlagsnefnd finnst ástæða til að rannsaka nánar þörfina fyrir verðhækkun, sem tilkynnt hefir verið að fyrirhuguð væri, getur nefndin bannað að hækka verðið fyrr en hún hefir kynnt sér málið nánar, enda skal slíkum athugunum hraðað svo sem auðið er.

Þegar verðlagsnefnd hefir lokið athugunum sínum, skal hún tilkynna hlutað-eiganda, hvort hún hefir nokkuð við hina fyrirhuguðu verðhækkun að athuga.

Verðlagsnefnd birtir opinberlega tilkynningu um það, hvaða vörur eða viðskipti séu tilkynningarskyld vegna verðhækkunar.

11. gr.

Nánari fyrirmæli um framkvæmd laga þessara og eftirlit með þeim, svo og um skipun og starfssvið eftirlitsnefnda samkv. 3. gr., setur ríkisstjórnin með reglugerð.

Kostnaður við framkvæmd laganna, þar á meðal þóknun til verðlagsnefndar fyrir störf hennar, sem ráðherra ákveður, greiðist úr ríkissjóði. Kostnaður við eftirlitsnefndir samkvæmt tilnefningu bæjar- og sveitarstjórna skal þó greiðast af hlut- aðeigandi bæjar- eða sveitarfélögum.

12. gr.

Meðlimum verðlagsnefndar og starfsmönnum hennar, svo og öðrum þeim, er kann að verða falið eftirlit með framkvæmd laganna, er bannað, að viðlagðri ábyrgð eftir ákvæðum almennra hegningarlaga um embættis- og sýslunarmenn, að skýra óviðkomandi mönnum frá þeim atriðum, sem þeir verða áskynja um eftir skýrslum þeim, sem um getur í 5. gr., að því leyti, sem þær varða einstaka menn og einstök fyrirtæki.

13. gr.

Sá, sem vanrækir skyldur þær, sem um ræðir í 5. gr., skal sæta 10 til 100 kr. dagsektum unz skyldunni er fullnægt.

Sá, sem gefur ranga skýrslu til verðlagsnefndar, skal sæta refsingu samkvæmt ákvæðum almennra hegningarlaga.

- 118 Brot gegn öðrum ákvæðum laga þessara, reglugerða, sem kunna að verða settar
2. júlí samkvæmt þeim, svo og brot gegn verðlagsákvæðum, sem sett verða samkvæmt lög-
unum, varða allt að 10000 króna sektum. Ennfremur er upptækur sá ágóði, sem fæst
við brot á lögum þessum eða verðlagsákvæðum, sem sett hafa verið samkvæmt þeim.

14. gr.

Mál út af brotum á ákvæðum 12. gr. og 2. mgr. 13. gr. laga þessara skulu sæta meðferð sakamála. Með mál, sem ris út af öðrum brotum gegn lögum þessum, reglugerðum eða verðlagsákvæðum, settum samkvæmt þeim, skal fara að hætti almennra lögreglumála.

15. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 70 31. des. 1937, um verðlag á vör-
um, lög nr. 14 12. febr. 1940, um breyting á þeim lögum, svo og önnur ákvæði, er
koma í bága við lög þessi.

16. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 2. júlí 1940.

Hermann Jónasson.

Eysteinn Jónsson. Jakob Möller.

Ólafur Thors. Stefán Jóh. Stefánsson.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

119
5. júlí

BRÁÐABIRGÐALÖG

um fjarskipti.

Ráðuneyti Íslands, handhafi konungsvalds,

Gjörir kunnugt: Atvinnumálaráðherra hefir tjáð ráðuneytinu, að nauðsyn-
legt sé að tryggja nú þegar ítarlegra eftirlit með fjarskiptavirkjum og tak-
marka frekar starfrækslu þeirra en lög nr. 12 20. október 1905, um ritsíma,
talsíma o. fl., og lög nr. 82 14. nóvember 1917, gera ráð fyrir.

Með því að ráðuneytið fellst á, að brýna nauðsyn beri til að setja bráða-
birgðalög samkvæmt 23. gr. stjórnarskrárinnar um framangreint efni, telur
það rétt að gefa út bráðabirgðalög á þessa leið:

1. gr.

Ríkið hefir einkarétt á:

1. Að stofna og starfrækja á Íslandi og í íslenzkri landhelgi og lofthelgi hvers-
konar fjarskipti með rafstraum eða raföldum, þar á meðal ljósöldum, er ná
til sendingar, flutnings og móttöku skeyta, tals, tóna, mynda eða annara slíkra
merkja, hvort heldur er eftir vírum, gegnum loft, sjó eða land eða á annan
hátt.
2. Að flytja til landsins, selja, leigja eða dreifa út á annan hátt, smíða, breyta
eða setja upp hverskonar fjarskiptavirki (tæki, taugar, búnað o. þvl.) eða